Yoshie SASAKI / JICA Expert

អំពីសាលក្រមដែលបង្គាប់ឲ្យផ្តល់តាវកាលិកតប

※មាត្រាដែលបានដកស្រង់ដាក់នៅក្នុងឯកសារនេះ គឺជាមាត្រាដែលចែងនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី លុះត្រាតែមានការចែងផ្សេងពីនេះ។

១. តើសាលក្រមដែលបង្គាប់ឲ្យផ្តល់តាវកាលិកតបគឺជាអ្វី?

(១) មាត្រាដែលពាក់ព័ន្ធ

ក. កថាខណ្ឌទី ៣ មាត្រា ៣៦១

ក្នុងករណីតាវកាលិករបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ត្រូវផ្តល់ដោយប្តូរនឹងតាវកាលិកតប ស្ថាប័នអនុវត្តអាចចាប់ផ្តើមអនុវត្តដោយបង្ខំបាន លុះត្រាតែម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តបញ្ជាក់ថា ខ្លួនបានផ្តល់តាវកាលិកតបនោះ ឬ បានស្នើផ្តល់តាវកាលិកតបនោះ។

ខ. មាត្រា ៥២៩

i កថាខណ្ឌទី ១

(....)បើការបង្ហាញឆន្ទៈរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ត្រូវធ្វើដោយប្តូរជាមួយនឹងតាវកាលិកតប ត្រូវចាត់ទុកថាកូនបំណុលនោះបានបង្ហាញឆន្ទៈ នៅពេលដែលរូបមន្តអនុវត្តត្រូវបានផ្តល់ តាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះ។

ii កថាខណ្ឌទី ២

ក្នុងករណីដែលការបង្ហាញឆន្ទៈរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ត្រូវធ្វើដោយប្តូរជាមួយនឹងតាវកាលិកតបរបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត រូបមន្តអនុវត្តអាចផ្តល់បានលុះត្រាតែម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តបានដាក់លិខិតបញ្ជាក់ថា ខ្លួនបានផ្តល់ ឬ បានស្នើផ្តល់តាវកាលិកតបនោះហើយ។

(២) តើករណីបែបណាដែលជា "ករណីដែលតាវកាលិក (ឬ ការបង្ហាញឆន្ទៈ) របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្តត្រូវធ្វើដោយប្តូរជាមួយនឹងតាវកាលិកតបរបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត"?

→នៅពេលដែលនីតិវិធីនៃបណ្តឹង ចុងចម្លើយបានអះអាងនូវការតវ៉ាអំពីការអនុវត្តព្រមគ្នា ឬ

ការតវ៉ាអំពីសិទ្ធិឃាត់ទុក ហើយតុលាការទទួលស្គាល់ចំពោះការតវ៉ានេះ

ក តើការតវ៉ាអំពីការអនុវត្តព្រមគ្នាគឺជាអ្វី?

មាត្រា ៣៨៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ជាដើម[1]

ភាគីនីមួយៗ នៃកិច្ចសន្យាអញ្ញមញ្ញអាចប្រកែកមិនព្រមអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនរហូតដល់ពេលដែលភាគីម្ខាងទៀតផ្តល់នូវការអនុវត្តកាតព្វកិច្ច។

ខ តើសិទ្ធិឃាត់ទុកគឺជាអ្វី?

កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៧៧៤

ប្រសិនបើអ្នកកាន់កាប់វត្ថុរបស់អ្នកដទៃ មានសិទ្ធិលើបំណុលដែលបានកើតឡើង ដោយទាក់ទងនឹងវត្ថុនោះ អ្នកនោះអាចឃាត់ទុកនូវវត្ថុនោះបាន រហូតដល់ពេលដែលខ្លួនទទួលការសងចំពោះសិទ្ធិលើបំណុលនោះ។

នៅក្នុងនីតិវិធីនៃបណ្តឹង ប្រសិនបើដើមចោទទាមទារនូវសាលក្រមដែលបង្គាប់ឲ្យផ្តល់តាវកាលិកធម្មតា (សាលក្រមដែលបង្គាប់ឲ្យផ្តល់តាវកាលិកដោយពុំមានលក្ខខណ្ឌ) ហើយចុងចម្លើយបានអះអាងនូវការតវ៉ាអំពីការអនុវត្តព្រមគ្នា ឬ ការតវ៉ាអំពីសិទ្ធិឃាត់ទុក ហើយតុលាការទទួលស្គាល់ចំពោះការតវ៉ានេះ តុលាការនឹងត្រូវចេញសាលក្រមដែលបង្គាប់ឲ្យផ្តល់តាវកាលិកតប ដោយពុំធ្វើការប្រានចោលនូវការទាមទារទាំងអស់របស់ដើមចោទ (សាលក្រមដែលប្រានចោលការទាមទារទាំងអស់)ឡើយ ។

មូលហេតុដែលតុលាការត្រូវចេញសាលក្រមបង្គាប់ឲ្យផ្តល់តាវកាលិកតប ព្រោះការទាមទាររបស់ដើមចោទ (សាលក្រមដែលបង្គាប់ឲ្យផ្តល់តាវកាលិកដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ) មិនមែនគ្មានមូលហេតុចំពោះការទាមទារនោះទាំងស្រុងឡើយ គឺគ្រាន់តែគ្មានមូលហេតុចំពោះផ្នែកដែល "គ្មានលក្ខខណ្ឌ" តែប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះហើយ ប្រសិនបើ តុលាការប្រានចោលការទាមទាររបស់ដើមចោទទាំងអស់ នឹងមិនមានភាពសមហេតុផលទេ។ ពោល គឺ បើសិនជាការទាមទាររបស់ដើមចោទ មានការប្តូរជាមួយនឹងការផ្តល់នូវការ អនុវត្តកាតព្វកិច្ចដោយដើមចោទផ្ទាល់ នឹងធ្វើឲ្យការទាមទារនោះមានមូលហេតុ មានន័យថា បើសិនជាភ្ជាប់ជាមួយលក្ខខណ្ឌបែបណា

[1] ក្រៅពីមាត្រា ៣៨៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ក៏នៅមានមាត្រាផ្សេងទៀតដូចជា កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៤១១ កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ៥៥១ កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ៥៥៨ ជាដើម។

មួយជាមួយនឹងការទាមទារនោះ ដូច្នេះហើយ តុលាការចាំបាច់ត្រូវតែទទួលត្រឹមកម្រិតដែលភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌនោះ។

ឧទាហរណ៍៖ នៅក្នុងពាក្យបណ្តឹង ត្រង់ "ខ្លឹមសារនៃសាលក្រមដែលដើមចោទទាមទារឲ្យតុលាការចេញ" ដើមចោទបានសរសេរថា " បង្គាប់ឲ្យចុងចម្លើយធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីអចលនវត្ថុដែលបានកត់ត្រាក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធឲ្យទៅដើមចោទ" ។ ការសរសេរបែបនេះ គឺមិនបានភ្ជាប់ជាមួយលក្ខខណ្ឌនៅពេលដែលចុងចម្លើយអនុវត្តកាតព្វកិច្ចនោះទេ ដូច្នេះហើយ វានឹងក្លាយទៅជាការទាមទារដែលដើមចោទទាមទារទៅចុងចម្លើយឲ្យអនុវត្តកាតព្វកិច្ចធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ។ ទាក់ទងចំណុចនេះ បើសិនជាចុងចម្លើយអះអាងអំពី ការបដិសេធមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីទេ លុះត្រាតែដើមចោទផ្តល់នូវការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ដើមចោទ (ឧទាហរណ៍ ៖ សងប្រាក់ដែលចុងចម្លើយបានបង់ឲ្យទៅដើមចោទ) ហើយតុលាការបានទទួលស្គាល់ទៅលើការអះអាងរបស់ចុងចម្លើយបែបនេះ នាំឲ្យមានអត្ថិភាពនៃកាតព្វកិច្ច ដែលចុងចម្លើយធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីឲ្យទៅដើមចោទពិតមែន ប៉ុន្តែ ចំពោះការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចនោះ នឹងត្រូវភ្ជាប់ជាមួយលក្ខខណ្ឌដែលត្រូវអនុវត្តព្រមគ្នា ដោយទទួលបាននូវការផ្តល់ការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចពីដើមចោទ (ការសងប្រាក់)មកវិញ ទើបជាការប្រសើរ។ ដូច្នេះហើយ តុលាការមិនមែនច្រានចោលនូវការទាមទារទាំងអស់របស់ដើមចោទទេ គឺចាំបាច់ត្រូវទទួលស្គាល់(ទទួលស្គាល់មួយផ្នែក ច្រានចោលមួយផ្នែក) នូវការទាមទារដោយភ្ជាប់នូវលក្ខខណ្ឌបែបនោះ ។

(៣) រៀបសរសេរសេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់

ឧទាហរណ៍៖ នៅក្នុងរឿងក្តីដែលដើមចោទទាមទារទៅចុងចម្លើយឲ្យធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីអចលនវត្ថុ ចុងចម្លើយបានអះអាងនូវការតវ៉ាអំពីការអនុវត្តព្រមគ្នា ហើយក្នុងករណីដែលតុលាការបានទទួលស្គាល់នូវការតវ៉ានោះ រួចចេញសាលក្រមដែលបង្គាប់ឲ្យផ្តល់តាវកាលិកតប សេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់នឹងសរសេរដូចខាងក្រោម៖

" ១. <u>បង្គាប់ឲ្យចុងចម្លើយធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីអលចនវត្ថុដែលបានកត់ត្រានៅក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធឲ្យទៅដើមចោទជាថ្នូរនឹងការទទួលនូវការបង់ប្រាក់ចំនួន................ ដុល្លារអាមេរិកពីដើមចោទ។</u>

២. <u>ច្រានចោលការទាមទារផ្សេងពីនោះរបស់ដើមចោទ។</u>

៣. ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីចែកជា......ចំណែក ដោយ..........ចំណែកនោះជាបន្ទុករបស់ ដើមចោទ

ក្រៅពីនោះជាបន្ទុករបស់ចុងចម្លើយ។"

ដោយសារតែតុលាការមិនបានទទួលស្គាល់នូវការទាមទារដែលដើមចោទបានទាមទារនូវតាវកាលិកធម្មតា (តាវកាលិកដែលគ្មានលក្ខខណ្ឌ) តែម្តងនោះទេ ដូច្នេះហើយចាំបាច់ត្រូវមានចំណុច ២.។

២. តើសាលក្រមដែលបង្គាប់អំពីតាវកាលិកតប ផ្ទុយនឹងកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១៨២ ឬទេ?

(១) កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១៨២

តុលាការមិនអាចចេញសាលក្រមចំពោះចំណុចណាដែលភាគីមិនបានសុំឡើយ។

(២) <u>សាលក្រមដែលបង្គាប់អំពីតាវកាលិកតប មិនផ្ទុយនឹងកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១៨២ ទេ!</u>

នៅក្នុងសាលក្រមដែលបង្គាប់អំពីតាវកាលិកតប តុលាការនឹងសរសេរសេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់អំពី ការបង្គាប់នូវការផ្តល់តាវកាលិក (ផ្នែកដែលសរសេរថា "បង្គាប់ឲ្យចុងចម្លើយធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីអលចនវត្ថុដែលបានកត់ត្រានៅក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធឲ្យទៅដើមចោទ") ជាមួយគ្នានឹងការសរសេរអំពីការផ្តល់តាវកាលិកតប (ផ្នែកដែលសរសេរថា "ជាថ្នូរនឹងការទទួលនូវការបង់ប្រាក់ចំនួន............ដុល្លារអាមេរិកពីដើមចោទ។")។ ប៉ុន្តែ ផ្នែកដែលបានសរសេរអំពីតាវកាលិកតបនេះគឺគ្រាន់តែជាការសរសេរដើម្បីសម្គាល់ឲ្យឃើញអំពី ① លក្ខខណ្ឌនៃការចាប់ផ្តើមអនុវត្តដោយបង្ខំ (កថាខណ្ឌទី ៣ មាត្រា ៣៦១) ឬ ② លក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់ រូបមន្តអនុវត្តដែលមានភាពចាំបាច់ដើម្បីអាចចាត់ទុកថាមានការបង្ហាញឆន្ទៈ (មាត្រា ៥២៩) ប៉ុណ្ណោះ ហើយការសរសេរនេះមិនមែនជាការបង្កើតនូវកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងទេ (ការទាមទាររបស់ដើមចោទ)។

ពោល សាលក្រមដែលបង្គាប់អំពីតាវកាលិកតបចំពោះចំណុចដែលដើមចោទបានទាមទារអំពីការអនុវត្តករណីយកិច្ចធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌពីចុងចម្លើយមកដើមចោទ គឺជាសាលក្រមដែលបង្គាប់អំពីការអនុវត្តករណីយកិច្ចធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីដោយភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌថា "ជាថ្នូរនឹងការទទួលនូវការបង់ប្រាក់ចំនួន.........ដុល្លារអាមេរិកពីដើមចោទ" ។ ដូច្នេះហើយ សាលក្រមដែលបង្គាប់អំពីតាវកាលិកតប គឺជាសាលក្រមដែលទទួលស្គាល់នូវការទាមទារមួយផ្នែក ហេតុនេះមិនមែនមានន័យថា ជាសាលក្រមដែលបានវិនិច្ឆ័យអំពីចំណុចដែលដើមចោទមិនបានទាមទារនោះទេ ។ ហេតុនេះ សាលក្រមដែលបង្គាប់អំពីតាវកាលិកតប គឺមិនផ្ទុយនឹងកថា

ខណ្ឌទី ២ មាត្រា ១៨២ ទេ។

ដើម្បី ① ចាប់ផ្តើមអនុវត្តដោយបង្ខំ ឬ ② ទទួលបាននូវការផ្តល់រូបមន្តអនុវត្តដែលមានភាពចាំបាច់ដើម្បីអាចចាត់ទុកថាមានការបង្ហាញឆន្ទៈ ដើមចោទចាំបាច់ត្រូវបញ្ជាក់ភស្តុតាងថាបានផ្តល់តាវកាលិកតប ឬ បានស្នើផ្តល់តាវកាលិកតបនោះ។ ពោល នៅក្នុងសាលក្រមដែលបង្គាប់អំពីការផ្តល់តាវកាលិកតប ត្រង់ផ្នែកដែលបានសរសេរអំពីការផ្តល់តាវកាលិកតប (ផ្នែកដែលសរសេរថា "ជាថ្នូរនឹងការទទួលនូវការបង់ប្រាក់ចំនួន.........ដុល្លារអាមេរិកពីដើមចោទ") បើទោះបីជាសាលក្រមបានចូលជាស្ថាពរក៏ដោយក៏មិនមែនមានន័យថា ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តអាចធ្វើការទាមទារឲ្យចាប់ផ្តើមធ្វើការអនុវត្តដោយបង្ខំបានដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌទេ (ឬត្រូវបានចាត់ទុកថាជាផ្នែកដែលមានការបង្ហាញឆន្ទៈរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត) ពោលគឺមានន័យថា គឺជាការសរសេរដែលធ្វើឡើងដើម្បីសម្គាល់ឲ្យឃើញថា ក្រៅពី សាលក្រមបានចូលជាស្ថាពររួចហើយ ចាំបាច់ត្រូវមានការបញ្ជាក់ភស្តុតាងថា ដើមចោទ (ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត) បានផ្តល់នូវតាវកាលិកតប ឬ បានស្នើផ្តល់តាវកាលិកតបនោះរួចហើយ។

ផ្ទុយមកវិញ ចំពោះចុងចម្លើយ មិនអាចនិយាយថា ខ្លួនមិនអាចទទួលបាននូវ "ការសងប្រាក់ចំនួន........ដុល្លារអាមេរិក" រួចហើយដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំទៅដើមចោទដោយផ្អែកទៅលើសាលក្រមដែលបង្គាប់ឲ្យផ្តល់តាវកាលិកតបនេះបានទេ។ មូលហេតុ គឺដោយសារតែសាលក្រមដែលបង្គាប់ឲ្យផ្តល់តាវកាលិកតបជាសាលក្រមដែលតុលាការគ្រាន់តែបានទទួលស្គាល់នូវការទាមទាររបស់ដើមចោទមួយភាគប៉ុណ្ណោះ ហើយមិនមែនជាសាលក្រមដែលសម្រេចចំពោះចុងចម្លើយទេ។ នៅក្នុងសាលក្រមដែលបង្គាប់ឲ្យផ្តល់តាវកាលិកតប ត្រង់ផ្នែកដែលសរសេរអំពីការផ្តល់តាវកាលិកតប ("ជាថ្នូរនឹងការទទួលនូវការបង់ប្រាក់ចំនួន...........ដុល្លារអាមេរិកពីដើមចោទ") គឺគ្រាន់តែជាការសរសេរកំណត់សម្គាល់ថា ទាល់តែដើមចោទបានអនុវត្តនូវការកត់ត្រាដែលមាននៅក្នុងសាលក្រម តែប៉ុណ្ណោះ។

(៣) ចុះតើធ្វើគួរធ្វើបែបណាទើបចុងចម្លើយក៏អាចដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំអំពីការផ្តល់តាវកាលិកតបរបស់ដើមចោទបានដែរ?

→ <u>នៅក្នុងនីតិវិធីនៃបណ្តឹងចាំបាច់ត្រូវមានការដាក់ពាក្យបណ្តឹងតប (មាត្រា ៨៦) ចំពោះតាវកាលិករបស់ដើមចោទ</u> ដោយមិនមែនគ្រាន់តែធ្វើការអះអាងនូវការតវ៉ាអំពីការអនុវត្តព្រម

គ្នា ឬ ការតវ៉ាអំពីសិទ្ធិឃាត់ទុកតែប៉ុណ្ណោះទេ។

នៅក្នុងផ្នែកទី 1 ត្រង់ចំណុចលេខ (3) ដែលស្តីអំពីឧទាហរណ៍អំពីសេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់នៃករណីសិក្សាខាងលើ ប្រសិនបើ ចុងចម្លើយបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងតបទៅដើមចោទវិញថា "បង្គាប់ឲ្យចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងតប (ដើមចោទនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី) បង់ប្រាក់ចំនួន...... ដុល្លារអាមេរិកឲ្យទៅដើមចោទនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី (ចុងម្លើយនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី)" ហើយចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងតប (ដើមចោទនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី) បានអះអាងនូវការតវ៉ាអំពីការអនុវត្តព្រមគ្នាដូចគ្នានឹងការអះអាងរបស់ចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី (ដើមចោទនៃបណ្តឹងតប) ដែរ ហើយប្រសិនបើតុលាការទទួលស្គាល់នូវការតវ៉ានោះ សេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់នឹងសរសេរដូចខាងក្រោម៖

"១. <u>បង្គាប់ឲ្យចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី (ដើមចោទនៃបណ្តឹងតប) ធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីអចលនវត្ថុដែលបានកត់ត្រាក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធឲ្យទៅដើមចោទនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី (ចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងតប) ជាថ្នូរនៃការបង់ប្រាក់នៃចំណុច ២. ពីដើមចោទនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី (ចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងតប)។</u>

២. <u>បង្គាប់ឲ្យដើមចោទនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី (ចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងតប) បង់ប្រាក់ចំនួន ....</u>ដុល្លារអាមេរិកឲ្យទៅចុង<u>ចម្លើយនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី (ដើមចោទនៃបណ្តឹងតប) ជាថ្នូរនៃការធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីអចលនវត្ថុនៃចំណុច ១.។[2]</u>

៣. <u>ប្រានចោលគ្រប់ការទាមទារផ្សេងពីនោះនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តីរបស់ដើមចោទនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី (ចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងតប) និងការទាមទារផ្សេងពីនោះនៃបណ្តឹងតប</u>

---

[2] ចំណុចនេះទាល់តែដើមចោទនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី (ចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងតប) បានអះអាងនូវការតវ៉ាអំពីការអនុវត្តព្រមគ្នាផងដែរ ហើយតុលាការក៏បានទទួលស្គាល់នូវការអះអាងនោះផងដែរ ទើបសេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់សរសេរបែបនេះ។

ឧបមាថា ដើមចោទនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី (ចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងតប) មិនបានអះអាងនូវការតវ៉ាអំពីការអនុវត្តព្រមគ្នា នៅក្នុងនីតិវិធីនៃបណ្តឹងទេនោះ បើទោះបីជាតុលាការបានពិចារណាថា ការទាមទារនៃបណ្តឹងតប និង ការទាមទារនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តីមានទំនាក់ទំនងគ្នាអំពីការអនុវត្តព្រមគ្នាក៏ដោយ ក៏មិនអាចចេញសាលក្រមបង្គាប់ឲ្យផ្តល់តាវកាលិកតបដូចនៅក្នុងចំណុចទី ២ បានឡើយ។ ក្នុងករណីនេះ តុលាការនឹងត្រូវទទួលស្គាល់ទាំងអស់ចំពោះការទាមទារនៃបណ្តឹងតប ហើយខ្លឹមសារនៃចំណុច ២. នឹងត្រូវសរសេរថា "បង្គាប់ឲ្យដើមចោទនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី (ចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងតប) បង់ប្រាក់ចំនួន.............. ដុល្លារអាមេរិកឲ្យទៅចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី (ដើមចោទនៃបណ្តឹងតប)" ។ ហើយចំពោះខ្លឹមសារនៃចំណុចទី ៣ ក៏មិនចាំបាច់សរសេរផ្នែកដែលប្រានចោលនូវការទាមទារផ្សេងពីនោះនៃបណ្តឹងតបឡើយ។

យ៉ាងណាមិញ បើសិនជាតុលាការចេញសាលក្រមបង្គាប់ឲ្យផ្តល់តាវកាលិកតបចំពោះចំណុចទី ២ ទាំងពុំមានការអះអាងនូវការតវ៉ាអំពីការអនុវត្តព្រមគ្នាពីដើមចោទនៃបណ្តឹងអង្គសេចក្តី (ចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងតប)ទេ សាលក្រមនោះនឹងក្លាយទៅជាសាលក្រមខុសច្បាប់ដែលផ្ទុយនឹងមាត្រា ៩៥ ដូច្នេះហើយ សូមប្រុងប្រយ័ត្ន។

របស់ចុងចម្លើយនៃបណ្ដឹងអង្គសេចក្ដី (ដើមចោទនៃបណ្ដឹងតប)។

៤. បន្ទុកនៃប្រាក់ប្រដាប់ក្ដីតាមរយៈបណ្ដឹងអង្គសេចក្ដីនិងបណ្ដឹងតបចែកជា......ចំណែក ដោយ........ ចំណែកនោះ គឺជាបន្ទុករបស់ដើមចោទនៃបណ្ដឹងអង្គសេចក្ដី (ចុងចម្លើយនៃបណ្ដឹងតប) ក្រៅពីនោះគឺជាបន្ទុករបស់ចុងម្លើយនៃបណ្ដឹងអង្គសេចក្ដី (ដើមចោទនៃបណ្ដឹងតប)។"

(៤) ឧទាហរណ៍នៃសេចក្ដីសម្រេចបញ្ចប់ដែលត្រូវបានមើលឃើញថា នៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្ដែង មានការភាន់ច្រឡំ

ឧទាហរណ៍ នៅក្នុងរឿងក្ដីដែលដើមចោទទាមទារឲ្យចុងចម្លើយធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីអចលនវត្ថុ ចុងចម្លើយបានអះអាងនូវការតវ៉ាអំពីការអនុវត្តព្រមគ្នា ហើយក្នុងករណីដែលតុលាការទទួលស្គាល់ចំពោះការតវ៉ានោះ ការសរសេរនូវសេចក្ដីសម្រេចបញ្ចប់មានការភាន់ច្រឡំដូចខាងក្រោមៈ

"១. បង្គាប់ឲ្យចុងចម្លើយធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីអចលនវត្ថុដែលបានកត់ត្រានៅក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ ឲ្យទៅដើមចោទ។

២. បង្គាប់ឲ្យដើមចោទបង់ប្រាក់ចំនួន........ដុល្លារអាមេរិកឲ្យទៅចុងចម្លើយ។

៣. ប្រាក់ប្រដាប់ក្ដីចែកជា......ចំណែក ដោយ..........ចំណែកនោះជាបន្ទុករបស់ដើមចោទ ក្រៅពីនោះជាបន្ទុករបស់ចុងចម្លើយ។"

ជាដំបូង ចំពោះចំណុចទី ១ ក្នុងឧទាហរណ៍នៃសេចក្ដីសម្រេចបញ្ចប់ខាងលើនេះ នឹងក្លាយទៅជាការបង្គាប់ទៅចុងចម្លើយអំពីករណីយកិច្ចធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ ប៉ុន្តែ បើនៅក្នុងខ្លឹមសារនៃសំអាងហេតុ តុលាការបានទទួលស្គាល់ចំពោះការអះអាងនូវការតវ៉ាឲ្យអនុវត្តព្រមគ្នារបស់ចុងចម្លើយ ហើយបែរជាសរសេរនូវខ្លឹមសារនៃសេចក្ដីសម្រេចបញ្ចប់បែបនេះវិញ គឺធ្វើឲ្យមិនមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាទៅនឹងសំអាងហេតុឡើយ។ ពោល សាលក្រមបែបនេះ គឺជាសាលក្រមខុសច្បាប់ ដែលមានមូលហេតុជាច់ខាតនៃបណ្ដឹងសាទុក្ខ (ចំណុច ច. នៃកថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ២៨៥)។

ម្យ៉ាងទៀត ចំពោះចំណុចទី ២ ក្នុងឧទាហរណ៍នៃសេចក្ដីសម្រេចបញ្ចប់ខាងលើនេះ គឺបានបង្គាប់ទៅដើមចោទអំពីករណីយកិច្ចបង់ប្រាក់ ប៉ុន្តែ ចុងចម្លើយមិនបានដាក់បណ្ដឹងតបទេ ដូច្នេះ ការបង្គាប់អំពីករណីយកិច្ចបែបនេះ គឺជាការបង្គាប់ខុសច្បាប់ ដែលផ្ទុយនឹងកថាខណ្ឌទី ២

នៃមាត្រា ១៨២ ។ ដើមចោទបានទាមទារនូវការអនុវត្តករណីយកិច្ចចុះបញ្ជីរបស់ចុងចម្លើយតែប៉ុណ្ណោះ ហើយមិនបានទាមទារនូវសាលក្រមដែលបង្គាប់នូវការអនុវត្តករណីយកិច្ចមកដើមចោទខ្លួនឯងវិញឡើយ។

៣. ភាពខុសគ្នារវាង កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ៣៦១ និង មាត្រា ៥២៩

(១) ភាពខុសគ្នារវាងលក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់រូបមន្តអនុវត្ត និង លក្ខខណ្ឌនៃការចាប់ផ្តើមអនុវត្ត

ក. ជាគោលការណ៍ ការអនុវត្តដោយបង្ខំត្រូវធ្វើឡើង ដោយផ្អែកលើឯកសារចម្លងយថាភូតនៃលិខិតអនុវត្តដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងរូបមន្តអនុវត្ត (កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ៣៥៤)។

ជាគោលការណ៍ រូបមន្តអនុវត្តត្រូវផ្តល់ដោយក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការដែលមានសំណុំរឿងនោះតាមពាក្យសុំ (កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៣៥៤)។

ស្ថាប័នដែលចេញរូបមន្តអនុវត្ត (ក្រឡាបញ្ជី ឬ សារការី) ចាំបាច់ត្រូវស្រាវជ្រាវ ថា តើអាចចេញរូបមន្តអនុវត្តបាន ឬ យ៉ាងណា (លក្ខខណ្ឌនៃការចេញរូបមន្តអនុវត្ត) (មាត្រា ៣៥៦)។

ខ. យ៉ាងណាក៏ដោយ ចំពោះករណីដែលតាវកាលិករបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ត្រូវធ្វើឡើងដោយប្តូរជាមួយនឹងតាវកាលិកតបរបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត "ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តបានផ្តល់តាវកាលិកតប ឬ បានស្នើផ្តល់តាវកាលិកតបនោះ (កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ៣៦១)" គឺលក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់រូបមន្តអនុវត្តមិនត្រូវបានទាមទារឡើយ (យោងមាត្រា ៣៥៦)។

ដូច្នេះហើយ ស្ថាប័នដែលផ្តល់រូបមន្តអនុវត្ត នឹងត្រូវផ្តល់រូបមន្តអនុវត្តដោយពុំធ្វើការស្រាវជ្រាវអំពីលក្ខខណ្ឌនោះទេ។

បន្ទាប់ពីរូបមន្តអនុវត្តចំពោះលិខិតអនុវត្តត្រូវបានផ្តល់ឲ្យ នឹងមានការស្រាវជ្រាវទៅលើ "ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តបានផ្តល់តាវកាលិកតប ឬ បានស្នើផ្តល់តាវកាលិកតបនោះ" ដែលជាលក្ខខណ្ឌក្នុងការចាប់ផ្តើមអនុវត្ត (កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ៣៦១)។

គ. ហេតុអ្វីបានជា "ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តបានផ្តល់តាវកាលិកតប ឬ បានស្នើផ្តល់តាវកាលិកតបនោះ" មិនមែនជាលក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់រូបមន្តអនុវត្ត ហើយបែរជាក្លាយទៅជាលក្ខខណ្ឌនៃការចាប់ផ្តើមអនុវត្តទៅវិញ ?

ប្រសិនបើ "ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តបានផ្តល់តាវកាលិកតប ឬ បានស្នើផ្តល់តាវកាលិកតបនោះ" គឺជាលក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់រូបមន្តអនុវត្តនោះ ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តនឹងត្រូវតែផ្តល់តាវកាលិកតប ឬ ស្នើផ្តល់តាវកាលិកនោះ នៅក្នុងដំណាក់កាលនៃការដាក់ពាក្យសុំផ្តល់រូបមន្ត

អនុវត្តដែលបានធ្វើឡើងមុនពេលដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំ។ ដូច្នេះហើយ ចំពោះការផ្តល់តាវកាលិកតប ឬ ការស្នើផ្តល់តាវកាលិកនោះ បើផ្អែកតាមច្បាប់សារជាតុវិញ (ក្រមរដ្ឋប្បវេណី) ទោះបីជាមានទំនាក់ទំនងរវាងកាតព្វកិច្ចរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត និង ការទាមទារឲ្យអនុវត្តព្រមគ្នាក៏ដោយ ក៏ផ្អែកតាមភាពជាក់ស្តែងម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តមិនអាចជៀសវាងផុតពីការផ្តល់តាវកាលិកតប ឬ ស្នើផ្តល់តាវកាលិកនោះជាមុនសិនដើម្បីទទួលបាននូវការផ្តល់រូបមន្តអនុវត្តឡើយ។ ប្រសិនបើធ្វើបែបនេះ វានឹងក្លាយទៅជាការមើលរំលងច្បាប់សារជាតុ (ក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។

ហេតុនេះហើយ ដើម្បីថែរក្សានូវទំនាក់ទំនងនៃការអនុវត្តព្រមគ្នាឲ្យបានអស់លទ្ធភាពទាំងនៅក្នុងករណីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំផងដែរនោះ ទើបគេមិនបានយក "ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តបានផ្តល់តាវកាលិកតប ឬ បានស្នើផ្តល់តាវកាលិកតបនោះ" មកធ្វើជាលក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់រូបមន្តអនុវត្តទេ ហើយបានយកទៅធ្វើជាលក្ខខណ្ឌនៃការចាប់ផ្តើមអនុវត្តវិញ។

<u>※ ការពន្យល់លម្អិត សូមយោងតាមសេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រា ៣៦១ និង សៀវភៅសេចក្តីពន្យល់អំពីក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ភាគ ២ ៖ ការអនុវត្តដោយបង្ខំ និង ការចាត់ចែងរក្សាការពារ (ទំព័រ ៦៧)!!</u>

(២) ភាពខុសគ្នារវាងកថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ៣៦១ និងមាត្រា ៥២៩

ក. បើការបង្ហាញឆន្ទៈរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ត្រូវធ្វើដោយប្តូរជាមួយនឹងតាវលិកតប ត្រូវចាត់ទុកថា កូនបំណុលនៃការអនុវត្តនោះបានបង្ហាញឆន្ទៈ នៅពេលដែលរូបមន្តអនុវត្តត្រូវបានផ្តល់ (កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៥២៩)។

ហើយ រូបមន្តអនុវត្តនេះនឹងអាចផ្តល់បានលុះត្រាតែម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តបានដាក់លិខិតបញ្ជាក់ថា ខ្លួនបានផ្តល់ ឬ បានស្នើផ្តល់តាវកាលិកតបនោះហើយ (កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៥២៩)។

ខ. បើការបង្ហាញឆន្ទៈរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ត្រូវធ្វើដោយប្តូរជាមួយនឹងតាវកាលិកតបរបស់ម្ចាស់បំណុល ហេតុអ្វីបានជា "ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តបានផ្តល់តាវកាលិកតបនោះ ឬ បានស្នើផ្តល់តាវកាលិកតបនោះ" ត្រូវបានគេយកមកធ្វើជាលក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់រូបមន្តអនុវត្ត?

មូលហេតុនេះ គឺដោយសារតែលិខិតអនុវត្តដែលបង្គាប់អំពីការបង្ហាញឆន្ទៈ គឺមិនត្រូវបានគេព្យាករនូវការធ្វើសកម្មភាពនៃការអនុវត្តជាក់ស្តែងឡើយ ហើយប្រសិនបើអានុភាពដែលបានចាត់ទុកថាជាការបង្ហាញឆន្ទៈរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្តបានបង្កើតមានឡើង ដូច្នេះ ម្ចាស់បំណុល

នឹងអាចវាស់ស្ទង់នូវផលប្រយោជន៍តាមភាពជាក់ស្តែងបាន ដោយផ្អែកទៅលើការបង្ហាញឆន្ទៈបានគ្រប់ពេល ហើយអាចដាក់ពាក្យសុំចុះបញ្ជីតែម្នាក់ឯងបានជាដើម ។ បើផ្អែកតាមច្បាប់សារជាតុ (ក្រមរដ្ឋប្បវេណី) ការបង្ហាញឆន្ទៈរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត បើទោះបីជាត្រូវធ្វើឡើងដោយប្តូរនឹងការផ្តល់តាវកាលិកតបពីម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តក៏ដោយ ប្រសិនបើពុំមានការផ្តល់តាវកាលិកតបពីម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ឬ មានការស្នើផ្តល់តាវកាលិកតបនោះទេ ហើយត្រូវចាត់ទុកថាមានការបង្ហាញឆន្ទៈរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត នឹងក្លាយទៅជាការមើលរំលងនូវសិទ្ធិតវ៉ាអំពីការអនុវត្តព្រមគ្នាដែលចែងនៅក្នុងច្បាប់សារជាតុ (ក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។

ហេតុដូច្នេះហើយ ទើប "ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តបានផ្តល់តាវកាលិកតបនោះ ឬ បានស្នើផ្តល់តាវកាលិកតបនោះ" ត្រូវបានគេយកមកធ្វើជាលក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់រូបមន្តអនុវត្ត ហើយឲ្យស្ថាប័នអនុវត្តដែលផ្តល់រូបមន្តអនុវត្តធ្វើការស្រាវជ្រាវ ប្រសិនបើមានការបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ថា "ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តបានផ្តល់តាវកាលិកតបនោះ ឬ បានស្នើផ្តល់តាវកាលិកតបនោះ" នឹងត្រូវផ្តល់រូបមន្តអនុវត្ត ហើយអានុភាពនៃការចាត់ទុកថាបានបង្ហាញឆន្ទៈ នឹងកើតមានឡើងនៅពេលដែលរូបមន្តត្រូវបានផ្តល់ឲ្យ (កថាខណ្ឌទី ១ និង កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៥២៩)។

※ ការពន្យល់លម្អិត សូមយោងតាមសេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រា ៥២៩ និង សៀវភៅសេចក្តីពន្យល់អំពីក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ភាគ ២ ៖ ការអនុវត្តដោយបង្ខំ និង ការចាត់ចែងរក្សាការពារ (ទំព័រ ១៨៨-១៩០)!!

សូមអរគុណ